

Dr hab. Maciej Gdula
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Dotyczy projektu z dnia 15 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw.

Uwzględniając możliwość zgłaszania uwag do projektu ustawy o Polskiej Akademii Nauk w ramach trwającego procesu konsultacji publicznych, w imieniu Członków Komitetu Inżynierii Środowiska PAN przedstawiam uwagi w odniesieniu do funkcjonowania komitetów naukowych PAN ujętych w:

- Art.35 projektu, w którym przedstawiciele do komitetów zgłaszają instytucje przedstawicielskie szkolnictwa wyższego
- Art. 18 , który precyzuje, że komitety naukowe PAN w składzie określonym w/w art. 35 zostaną powołane w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy uwzględniającej zmiany.

Proponowane zmiany w art.35 dotyczą wprowadzenie innego, niż dotychczasowy, sposobu naboru naukowców do komitetów. W opinii członków komitetu dotychczasowy nabór odbywał się w sposób demokratyczny i przejrzysty. Dzięki temu w skład komitetów wchodziły wybitni naukowcy z dyscypliny podstawowej lub pokrewnych, którzy zostali wybrani przez środowisko naukowe pod względem merytorycznym. Ten sposób wyboru zapewnia reprezentowanie środowiska naukowego przez znanych i aktywnych naukowców i jednocześnie zabezpiecza przed ograniczeniem reprezentowania w komitetach tylko wybranych (dużych) jednostek naukowych. Zatem proponowana zmiana podważa zasady demokratycznego wyboru.

W odniesieniu do art.18 uważa się, że proponowane zmiany są krzywdzące dla obecnych członków komitetów, wybranych w demokratycznych wyborach na kadencję 2024-2027. Unieważnienie wyborów po 1 roku funkcjonowania komitetów wiąże się z pozbawieniem mandatów członków, którzy zostali wybrani i powołani na okres 4 lat. Skrócenie kadencji jest destrukcyjne dla działalności naukowej obecnych członków komitetów, w tym kierowanego przeze mnie Komitetu Inżynierii Środowiska PAN, do którego zostali wybrani przedstawiciele wszystkich subdyscyplin zajmujących się szeroko pojętą inżynierią środowiska. Działalność ta skupia się na kluczowych i aktualnych problemach związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem i ochroną zasobów wód, nowoczesnymi technologiami ochrony powietrza i gleb, gospodarowaniem odpadami, zachowaniem bioróżnorodności, minimalizowaniem skutków zmian klimatycznych czy transformacją energetyczną z uwzględnieniem minimalizacji oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Wobec wyzwań związanych z rozwojem gospodarczym, nadrzędnym celem badań specjalistów inżynierii środowiska jest zapewnienie warunków środowiska bezpiecznych dla zdrowia i życia społeczeństwa.

Podsumowując, prosimy o zachowanie obecnego brzmienia zapisów ustawy dotyczących wyboru członków komitetów oraz zachowanie składu osobowego członków komitetów wybranych w 2023 roku na kadencję 2024-2027.